

Наукові перспективи
Видавнича група

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ У СУЧАСНІЙ
НАУЦІ

№ 12 (18)

2023

*Серія: історія та
археологія,
державне
управління,
економіка,
педагогіка,
техніка,
право*

*Merry
Christmas*

& happy new year

*Всеукраїнська асамблея докторів наук з державного управління
Асоціація науковців України
Науковий парк Національного Авіаційного Університету*

у рамках роботи Видавничої групи «Наукові перспективи»

«Актуальні питання у сучасній науці»

*(Серія «Педагогіка», Серія «Право», Серія Економіка»,
Серія «Державне управління», Серія «Техніка»,
Серія «Історія та археологія»)*

Випуск № 12(18) 2023

Київ – 2023

*Ukrainian Assembly of Doctors of Sciences in Public Administration
Association of Scientists of Ukraine
Scientific Park of the National Aviation University*

within the work of the Publishing Group "Scientific Perspectives"

«Current issues in modern science»

*("Pedagogy" Series, "Law" Series, Economy Series,
"Public Administration" Series, "Technology" Series,
"History and Archeology" Series)*

Issue № 12(18) 2023

Kyiv – 2023

«Актуальні питання у сучасній науці (Серія «Педагогіка», Серія «Право», Серія Економіка», Серія «Державне управління», Серія «Техніка», Серія «Історія та археологія»)»: журнал. 2023. № 12(18) 2023. С. 1283.

Свідоцтво про державну реєстрацію Серія Серія КВ № 25116-15056Р.

Згідно наказу Міністерства освіти і науки України 10.10.2022 № 894 журналу присвоєні категорії "Б" із права (спеціальність - 081 Право), економіки (спеціальність - 076 Підприємництво та торгівля), педагогіки (спеціальність - 014 Середня освіта) та державного управління (спеціальність - 281 Публічне управління та адміністрування).

Згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 20.02.2023 № 185 журналу присвоєно категорію "Б" із історії та археології (спеціальність - 032 Історія та археологія)

Рекомендовано до друку Президією громадської наукової організації «Всеукраїнська Асамблея докторів наук з державного управління» (Рішення від 11.12.2023, № 4/12-23).

Журнал видається за підтримки Інституту філософії та соціології Національної Академії Наук Азербайджану (Баку, Азербайджан), Міждержавної асоціації інженерів консультантів, громадської організації «Християнська академія педагогічних наук України» та громадської організації «Всеукраїнська асоціація педагогів і психологів з духовно-морального виховання».

Журнал публікує оригінальні дослідницькі та оглядові розвідки з теоретичних та прикладних аспектів державного управління, права, економіки, історії, педагогіки, техніки для їх інтеграції у європейський, світовий науковий простір. Цільова аудиторія: науковці, працівники вищих навчальних закладів та наукових інституцій, здобувачі вищої освіти, а також фахівці тематики журналу.

Журнал включено до міжнародної наукометричної бази Index Copernicus (IC), міжнародної пошукової системи Google Scholar та до міжнародної наукометричної бази даних Research Bible.

Головний редактор: Дацій Олександр Іванович - доктор економічних наук, професор, Заслужений працівник освіти України, завідувач кафедри фінансів, банківської та страхової справи Міжрегіональної академії управління персоналом (Київ, Україна)

Редакційна колегія:

- Балаласва (Дорошенко) Катерина Вікторівна - кандидат технічних наук, доцент кафедри авіаційних двигунів Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- Бельська Тетяна Валентинівна - доктор наук з державного управління, доцент, завідувач кафедри менеджменту Інституту підготовки кадрів державної служби зайнятості (Київ, Україна)
- Будник Вікторія Анатоліївна - кандидат економічних наук, професор, професор кафедри бізнес-логістики та транспортних технологій Державного університету інфраструктури та технологій (Київ, Україна)
- Гбур Зоряна Володимирівна - доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри управління охороною здоров'я та публічного адміністрування Національного університету охорони здоров'я України імені П.Л.Шупика (Київ, Україна)
- Дегтяр Олег Андрійович — доктор наук з державного управління, доцент, доцент кафедри менеджменту і адміністрування Харківського національного університету міського господарства ім. О. М. Бекетова (Харків, Україна)
- Закієв Іслам Муса-Огли - старший науковий співробітник кафедри підтримання льотної придатності авіаційної техніки Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- Заячківська Оксана Василівна - кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів та економічної безпеки Національного університету водного господарства та природокористування (Рівне, Україна)
- Іванченко Євгенія Вікторівна — кандидат технічних наук, доцент, професор кафедри безпеки інформаційних технологій Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- Ігнатович Сергій Ромуальдович - доктор технічних наук, професор, завідувач кафедри конструкції літальних апаратів Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- Ільїна Анастасія Олександрівна - кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри публічного управління і адміністрування Національного торговельно-економічного університету (Київ, Україна)
- Ісайкіна Олена Дмитрівна - кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри історії та документознавства Національного авіаційного університету, член Спілки краєзнавців України (Київ, Україна)

- Кавиліна Ганна Костянтинівна – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри сімейної та спеціальної педагогіки і психології Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського» (Одеса, Україна)
- Кардаш Оксана Любомирівна — кандидат економічних наук, доцент кафедри комп'ютерних технологій та економічної кібернетики Навчально-наукового інституту автоматизації, кібернетики та обчислювальної техніки Національного університету водного господарства та природокористування (м. Рівне, Україна)
- Карускевич Михайло Віталійович - доктор технічних наук, професор, професор кафедри конструкції літальних апаратів Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- Катеринчук Іван Степанович - доктор технічних наук, професор кафедри телекомунікаційних та інформаційних систем Національної академії Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького (Хмельницький, Україна)
- Кінзерявий Василь Миколайович — кандидат технічних наук, доцент кафедри безпеки інформаційних технологій Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- Коваленко Валентин Васильович - доктор юридичних наук, професор, провідний науковий співробітник сектору авторського права та суміжних прав лабораторії авторського права та інформаційних технологій Науково-дослідного центру судової експертизи з питань інтелектуальної власності Міністерства юстиції України (Київ, Україна)
- Ковтун Владислав Юрійович — кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри безпеки інформаційних технологій Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- Комнатний Сергій Олександрович - докторант кафедри філософії права та юридичної логіки Національної академії внутрішніх справ (Київ, Україна)
- Корченко Анна Олександрівна — доцент кафедри безпеки інформаційних технологій Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- Корченко Олександр Григорович — доктор технічних наук, професор, завідувач кафедри безпеки інформаційних технологій Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- Котельницький Назар Анатолійович - кандидат історичних наук, доцент кафедри права Чернігівського інституту інформації, бізнесу та права Міжнародного науково - технічного університету імені академіка Юрія Бугая, член - кореспондент Центру українських досліджень Інституту Європи РАН (Чернігів, Україна)
- Кошетар Уляна Петрівна - кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри української мови та культури Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- Кошова Світлана Петрівна — кандидат наук з державного управління, доцент, доцент кафедри управління охорони здоров'я Національного університету охорони здоров'я України імені П.Л.Шупика (Київ, Україна)
- Кравчук Володимир Миколайович — доктор юридичних наук, доцент, доцент кафедри конституційного, адміністративного та міжнародного права Волинського національного університету імені Лесі Українки (Луцьк, Україна)
- Крижина Наталія Павлівна – доктор наук державного управління, професор, Заслужений лікар України, директор Навчально-Наукового медичного інституту Київського міжнародного університету (Київ Україна)
- Куриш Наталія Костянтинівна – кандидат педагогічних наук, заступник директора з науково-навчальної роботи, Інститут післядипломної педагогічної освіти Чернівецької області (Чернівці, Україна)
- Марушева Олександра Анатоліївна - доктор наук з державного управління, доцент, завідувач кафедри публічного управління та інформаційного менеджменту ПВНЗ Університет Новітніх Технологій (Київ, Україна)
- Маслак Тетяна Петрівна - кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри конструкції літальних апаратів Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- Матяш Ольга Іванівна - доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри алгебри і методики навчання математики Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського (Вінниця, Україна)
- Миргород-Карпова Валерія Валеріївна - кандидат юридичних наук, заступник директора з наукової роботи, старший викладач кафедри адміністративного, господарського права та фінансово-економічної безпеки Сумського державного університету (Суми, Україна)
- Михайленко Любов Федорівна - доктор педагогічних наук, доцент, доцент кафедри алгебри і методики навчання математики Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського (Вінниця, Україна)
- Михальчук Роман Юрійович - кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри всесвітньої історії Рівненського державного гуманітарного університету (Рівне, Україна)
- Мізюк Вікторія Анатоліївна – кандидат педагогічних наук, доцент, декан факультету управління, адміністрування та інформаційної діяльності Ізмаїльського державного гуманітарного університету (Ізмаїл, Україна)
- Мірошніченко Валентина Іванівна - доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри психології, педагогіки та соціально-економічних дисциплін Національної академії Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького (Хмельницький, Україна)
- Михальський Томаш — доктор наук, доцент кафедри географії регіонального розвитку Гданського університету (Польща)
- Ніколасв Микола Ілліч - доктор історичних наук, професор кафедри історії на методикі її навчання Ізмаїльського державного гуманітарного університету (Одеса, Україна)
- Новак-Каляєва Лариса Миколаївна — доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри державного управління Львівського регіонального інституту державного управління Національної академії державного управління при Президентові України (Львів, Україна)
- Огіснюк Альона Володимирівна - доктор економічних наук, доцент кафедри організації авіаційних робіт та послуг Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- Оніщенко Наталія Миколаївна - доктор юридичних наук, професор, Заслужений юрист України, академік НАПрН України, завідувач відділу теорії держави і права Інституту держави і права ім. В.М.Корецького НАН України (Київ, Україна)
- Орлова Наталія Сергіївна — доктор наук з державного управління, професор кафедри державного управління, публічного адміністрування та регіональної економіки, Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця (Харків, Україна)

- Павлов Костянтин Володимирович — доктор економічних наук, професор, професор кафедри аналітичної економіки та природокористування Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки (Київ, Україна)
- Павлова Олена Миколаївна - доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри економіки, підприємництва та маркетингу Волинського національного університету імені Лесі Українки (Луцьк, Україна)
- Палічук Юрій Іванович – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри медицини катастроф та військової медицини Буковинського державного медичного університету (Чернівці, Україна)
- Присяжнюк Олексій Миколайович - кандидат історичних наук, доцент кафедри всесвітньої історії та методології науки ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (Одеса, Україна)
- Робак Ігор Юрійович - доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри суспільних наук Харківського національного університету (Харків, Україна)
- Руденко Юлія Анатоліївна - доктор педагогічних наук, доцент, доцент кафедри теорії і методики дошкільної освіти ДЗ "Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д.Ушинського (Одеса, Україна)
- Сидоренко Вікторія Миколаївна —асистент кафедри безпеки інформаційних технологій Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- Сирник Ярослав - доцент кафедри етнології та культурної антропології Вроцлавського університету (Вроцлав, Польща)
- Січкарєнко Галина Геннадіївна - доктор історичних наук, доцент, професор кафедри документознавства та інформаційної діяльності Державного університету телекомунікацій (Київ, Україна)
- Сопілко Ірина Миколаївна - доктор юридичних наук, професор, Відмінник освіти України, Заслужений юрист України, декан юридичного факультету Національного Авіаційного Університету (Київ, Україна)
- Терещенко Юрій Матвійович — доктор технічних наук, професор, лауреат Державної премії в області науки і техніки України, Заслужений діяч науки і техніки України, професор кафедри авіаційних двигунів Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- Титко Анна Василівна — кандидат юридичних наук, провідний науковий співробітник Національної академії внутрішніх справ (Київ, Україна)
- Толочко Світлана Вікторівна – доктор педагогічних наук, професор, головний науковий співробітник лабораторії позашкільної освіти Інституту проблем виховання Національної академії педагогічних наук України (Київ, Україна)
- Хитровська Юлія Валентинівна - доктор історичних наук, професор, професор кафедри історії факультету соціології і права Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» (Київ, Україна)
- Хохлячова Юлія Євгеніївна — кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри безпеки інформаційних технологій Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- Чумак Оксана Володимирівна - доктор економічних наук, доцент, науковий співробітник відділу статистики і аналітики вищої освіти Державної наукової установи «Інститут освітньої аналітики», (Київ, Україна)
- Шандра Наталя Андріївна - кандидат педагогічних наук, доцент кафедри іноземних мов для природничих факультетів Львівського національного університету імені Івана Франка (Львів, Україна)
- Шеремет Інєса Володимирівна - кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри медикобіологічних та валеологічних основ охорони життя і здоров'я Національного педагогічного університету ім. М. П. Драгоманова (Київ, Україна)
- Шологон Лілія Іванівна - доктор історичних наук, доцент, професор кафедри історії Центральної та Східної Європи і спеціальних галузей історичної науки Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (Івано-Франківськ, Україна)
- Якимчук Олег Феодосійович - керівник групи білінгу Відділу бізнес-систем Департаменту інформаційних технологій ПРАТ «Рівнеобленерго» (Рівне, Україна)
- Якушенко Олександр Сергійович — кандидат технічних наук, старший науковий співробітник, доцент кафедри авіаційних двигунів Національного авіаційного університету (Київ, Україна)

Статті розміщені в авторській редакції. Відповідальність за зміст та орфографію поданих матеріалів несуть автори.

ЗМІСТ

СЕРІЯ «Економіка»

Бержанір І.А. <i>ФАНДРЕЙЗИНГ ЯК ІНСТРУМЕНТ ФІНАНСУВАННЯ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ</i>	18
Герасименко Ю.С., Велієва В.О. <i>ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ РИНКУ ПРАЦІ КВАЛІФІКОВАНИХ РОБІТНИЧИХ КАДРІВ УКРАЇНИ ЗА УМОВ ВІЙСЬКОВОГО СТАНУ</i>	27
Герасименко Ю.С., Велієва В.О., Остапенко Р.М. <i>ВПЛИВ КВАЛІФІКАЦІЇ РОБІТНИКІВ НА РІВЕНЬ ОПЛАТИ ПРАЦІ ТА ЗАЙНЯТОСТІ В УМОВАХ ВІЙСЬКОВОГО СТАНУ</i>	39
Глушач Ю.С., Сайко О. <i>ЗМІНИ В СИСТЕМІ ОПОДАТКУВАННЯ У ВОЄННИЙ ЧАС ТА ВІДНОВЛЕННЯ ПОВНОЦІННОГО ЇЇ МЕХАНІЗМУ У ПІСЛЯВОЄННИЙ ПЕРІОД</i>	52
Дубовик Н.А., Кривошеїн В.В., Гой Н.В. <i>АНАЛІЗ ДИЛЕМ СТВОРЕННЯ ВПІЗНАВАНОГО БРЕНДУ УКРАЇНИ: МІЖНАРОДНИЙ ПІАР</i>	65
Злепко Н.І., Донець Д.М., Антипенко Н.В. <i>РЕСТРУКТУРИЗАЦІЯ ТА РОЗВИТОК: ДЕРЖАВНА ПОЛІТИКА ДЛЯ СТАБІЛІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКОЇ ЕКОНОМІКИ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ</i>	76
Макаренко В.О., Черненко Д.С., Макаренко С.С. <i>ТОП-МЕНЕДЖМЕНТ ЯК СКЛАДОВА СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ</i>	89
Мельничук В.В. <i>АСПЕКТИ ДОКУМЕНТАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВНУТРІШНЬО- ГОСПОДАРСЬКОГО КОНТРОЛЮ ЗЕМЕЛЬНИХ РЕСУРСІВ</i>	100
Онофрійчук О.П., Антонюк С.І., Підгрушний В.А. <i>УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВОЮ СТІЙКІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА</i>	112

Онофрійчук О.П., Близнюк С.В. <i>ІНТЕРНЕТ-МАРКЕТИНГ В УКРАЇНІ: ПЕРЕДУМОВИ ВИНИКНЕННЯ, ОСОБЛИВОСТІ СТАНОВЛЕННЯ, ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ</i>	122
Пономарьова Т.В., Клочан В.Р. <i>АНАЛІЗ СПРАВЛЯННЯ ПОДАТКУ НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ В УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ</i>	132
Рачинська Г.В. <i>ПЛАНУВАННЯ МАРКЕТИНГОВИХ РІШЕНЬ В СИСТЕМІ МЕНЕДЖМЕНТУ СУЧАСНОГО ПІДПРИЄМСТВА СФЕРИ ПОСЛУГ</i>	141
Свірський Ю.В. <i>АНАЛІЗУВАННЯ ІМІТАЦІЙНИХ МОДЕЛЕЙ В УПРАВЛІННІ БІЗНЕС- ПРОЦЕСАМИ</i>	151
Тесак О.В. <i>УПРАВЛІНСЬКИЙ ОБЛІК В ОБЛІКОВІЙ ПОЛІТИЦІ ПІДПРИЄМСТВА</i>	165
Шестопал Г.С., Височанська О.В. <i>ПРОЦЕДУРА ВИЛУЧЕННЯ ТА ЕКСПЕРТНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ ВИБУХОВИХ РЕЧОВИН ЯК ПРЕДМЕТУ КОНТРАБАНДИ</i>	175
СЕРІЯ «Державне управління»	
Skril I.V., Lutsiv D.I. <i>PUBLIC DIPLOMACY OF UKRAINE ON SOCIAL MEDIA</i>	187
Беззубець Т.Я., Афанасьєва О.М., Виноградова О.Є. <i>НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ ДЕРЖАВНОЮ СИСТЕМОЮ СТРАХОВОГО ФОНДУ ДОКУМЕНТАЦІЇ УКРАЇНИ</i>	200
Власенко С.І. <i>ТЕОРЕТИЧНИЙ АНАЛІЗ СУТНІСНИХ СКЛАДОВИХ ПОНЯТТЯ «ПУБЛІЧНА ПОЛІТИКА НАЦІОНАЛЬНОЇ ПАМ'ЯТІ»: НАЦІЯ, НАЦІОНАЛЬНА ІДЕНТИЧНІСТЬ, ПОЛІТИЧНА НАЦІЯ, УКРАЇНСЬКА ГРОМАДЯНСЬКА ІДЕНТИЧНІСТЬ</i>	212
Зубчик О.А., Дерун Т., Легкий С.В., Ткаченко І.В. <i>ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ЯК ІНСТРУМЕНТУ ФОРМУВАННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ ТА СТАНУ ВІЙНИ</i>	227

Кальниш Ю.Г., Білоус А.О. <i>ВИКОРИСТАННЯ ЕЛЕКТРОННОГО УРЯДУ (E-GOVERNMENT) ДЛЯ ПОКРАЩЕННЯ ПУБЛІЧНИХ ПОСЛУГ: ДОСЯГНЕННЯ ТА ВИКЛИКИ</i>	246
Карасьов Д.Л., Балагур Л.О. <i>ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ІНФОРМАЦІЙНО- ПРОПАГАНДИСТСЬКОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В ДПСУ</i>	260
Косицька В.Ю. <i>ЗНАЧЕННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РЕАЛІЗАЦІЇ МЕХАНІЗМУ ПУБЛІЧНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА В УМОВАХ ВІЙНИ ТА У ПЕРІОД ПІСЛЯВОЄННОЇ РОЗБУДОВИ</i>	269
Кривов І.І. <i>ІНВЕСТИЦІЙНИЙ РОЗВИТОК ЯК ЕЛЕМЕНТ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТЕРИТОРІЯМИ</i>	283
Кризина Н.П., Кризина О.В., Суханова Я.А. <i>ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРІ ТРАНСПЛАНТАЦІЇ В УКРАЇНІ: НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ МЕХАНІЗМИ</i>	293
Лукашевська У.Т. <i>УПРАВЛІННЯ ЗМІНАМИ В ПУБЛІЧНОМУ СЕКТОРІ: ВИКЛИКИ ТА СТРАТЕГІЇ</i>	306
Магеррамов Алі <i>КОНЦЕПТУАЛЬНІ ОСНОВИ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ДЕРЖАВИ В УМОВАХ ЗМІНИ ПАРАДИГМИ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ: ОСОБЛИВОСТІ МОДЕЛІ ЧОТИРЬОХ ВИМІРІВ</i>	315
Мейко О.В., Баштовий В.М., Федик А.О. <i>ЗМІСТ МЕТОДИК РОБОТИ ОРГАНІВ УПРАВЛІННЯ ЩОДО ПЛАНУВАННЯ РЕАГУВАННЯ НА ЗАГРОЗИ У СФЕРІ ВОЄННОЇ БЕЗПЕКИ</i>	332
Мельничук Ю.П., Калюжний В.В. <i>ДО ПРОБЛЕМИ ЗДІЙСНЕННЯ ОЦІНКИ РИЗИКІВ ТА ЗАГРОЗ В ОПЕРАТИВНО-СЛУЖБОВІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ПРИКОРДОННОГО ЗАГОНУ</i>	344
Прокопчук І.І. <i>ПОЛІТИЧНИЙ ІМІДЖ ЛІДЕРА: ГЕНДЕРНІ ВІДМІННОСТІ</i>	350
Студенецька А.О. <i>УПРАВЛІННЯ ДЕРЖАВНОЮ СЛУЖБОЮ В УМОВАХ РЕЖИМУ НАДЗВИЧАЙНОЇ СИТУАЦІЇ ТА ПРАВОВОГО РЕЖИМУ ВОЄННОГО СТАНУ. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ</i>	361

Ткачова Н.М. <i>ДЕРЖАВНА ПОЛІТИКА ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕНЕРГЕТИЧНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ ЯК СКЛАДОВА НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ</i>	377
Торічний В.О., Баштовий В.М., Сікорський В.В. <i>АНАЛІЗ ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДІВ ОЦІНКИ АНАЛІЗУ РИЗИКІВ СТОСОВНО ТЕРОРИСТИЧНИХ ЗАГРОЗ НА ДІЛЯНЦІ ДЕРЖАВНОГО КОРДОНУ</i>	387
Торічний В.О., Мельничук Ю.П., Шинкарук Д.А. <i>ЗМІСТ ТА ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ПІДГОТОВКИ ОСОБОВОГО СКЛАДУ ЗА СТАНДАРТАМИ НАТО</i>	395
Фітковський В.В. <i>АНАЛІЗ МІГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ КРАЇН ЄС: ВИКЛИКИ ТА ЗАВДАННЯ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ</i>	406
СЕРІЯ «Право»	
Авер'янова М.В., Шульга Т.М. <i>АНАЛІЗ КРИТЕРІЇВ ПОДАТКОВОГО РЕЗИДЕНТСТВА ДЕРЖАВ-ЧЛЕНІВ ЄС</i>	416
Богатюк О.В. <i>ЩОДО ПРИНЦИПУ ПРАВОВОЇ ВИЗНАЧЕНОСТІ</i>	446
Владикін О.Н. <i>ХАРАКТЕРИСТИКА ТЕМПОРАЛЬНИХ ОЦІНОЧНИХ ПОНЯТЬ В НЕДОГОВІРНИХ ЗОБОВ'ЯЗАННЯХ</i>	455
Волобоєв А.О., Габорець О.А. <i>ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВА ХАРАКТЕРИСТИКА ШАХРАЙСТВ, УЧИНЕНИХ В КІБЕРПРОСТОРІ: КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ</i>	468
Гусарєв С.Д. <i>ГОЛОВНІ АСПЕКТИ ТЕМПОРАЛЬНИХ ОЦІНОЧНИХ ПОНЯТЬ У ДОГОВІРНИХ ЗОБОВ'ЯЗАННЯХ</i>	480
Дрозач Л.В. <i>ПЕНСІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯК ОСНОВНА ФОРМА СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ</i>	493
Дунаєва Т.Є. <i>ОКРЕМІ АСПЕКТИ ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ У РОЗСЛІДУВАННІ КІБЕРЗЛОЧИНІВ</i>	502

Коротка А.А. <i>ДІДЖИТАЛІЗАЦІЯ ЗЕМЕЛЬНИХ ВІДНОСИН: ОСНОВНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРЕВАГИ</i>	513
Костащук І.І., Костащук В.І., Бартусяк П.І. <i>НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ РЕГІОНАЛЬНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ</i>	522
Кравченко А.О., Стрельченко О.Г. <i>КОНТРОЛЬ ЗА ОБІГОМ ЗБРОЇ ЦИВІЛЬНИМ НАСЕЛЕННЯМ У ВІЙСЬКОВИЙ ПЕРІОД ЯК ЗАСІБ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗАКОННОСТІ ТА ДИСЦИПЛІНИ</i>	533
Кришевич О.В., Матюшенко О.І. <i>ПРОТИДІЯ КРИМІНАЛЬНИМ ПРАВОПОРУШЕННЯМ ПРОТИ ПРАВОСУДДЯ ТА ЗАСТОСУВАННЯ ПОКАРАННЯ, ЯК ПРОБАЦІЙНИЙ НАГЛЯД ЯК ОДИН З ФАКТОРІВ СУСПІЛЬНОЇ НЕБЕЗПЕКИ</i>	543
Лєпілова В.В. <i>ПРИНЦИП СВОБОДИ ДОГОВОРУ У СФЕРІ ГОСПОДАРСЬКИХ ПРАВОВІДНОСИН</i>	554
Линник О.А. <i>СПОСОБИ ВИРІШЕННЯ СПОРІВ МІЖ ІНВЕСТОРАМИ ТА ДЕРЖАВОЮ</i>	564
Лісойван Я.М. <i>ЗМІСТ ТА ОСОБЛИВОСТІ КОМПЕТЕНЦІЇ ДЕРЖАВНОГО БЮРО РОЗСЛІДУВАНЬ УКРАЇНИ В СФЕРІ ДІЯЛЬНОСТІ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ</i>	576
Літун О.О., Дараган В.В. <i>ОСОБЛИВОСТІ ЗДІЙСНЕННЯ РОЗШУКОВОЇ РОБОТИ У КРИМІНАЛЬНИХ ПРОВАДЖЕННЯХ ЩОДО НЕПОВНОЛІТНІХ</i>	588
Матвейчук О.О., Шліхта О.М. <i>ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ДОСТУПУ ДО ЕКОЛОГІЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ</i>	600
Мех Ю.В. <i>ПРОЦЕДУРНІ ПИТАННЯ РЕФОРМУВАННЯ ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА В СЕКТОРІ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ</i>	613
Мирось К.В. <i>РЕАЛІЗАЦІЯ КОНТРОЛЬНОЇ ФУНКЦІЇ ПРАВОСУДДЯ ПРИ ОСПОРЮВАННІ РІШЕНЬ МІЖНАРОДНОГО КОМЕРЦІЙНОГО АРБІТРАЖУ ПО ГОСПОДАРСЬКИМ СПРАВАМ</i>	624

Пашковський М.І. <i>ПИТАННЯ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ДОСУДОВОГО ПРОВАДЖЕННЯ У СТРАТЕГІЧНИХ ДОКУМЕНТАХ ОФІСУ ПРОКУРОРА МІЖНАРОДНОГО КРИМІНАЛЬНОГО СУДУ</i>	632
Пічко Р.С. <i>МІЖНАРОДНЕ КОСМІЧНЕ ПРАВО В КОНТЕКСТІ КОНЦЕПЦІЇ ГЛОБАЛЬНОГО АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА</i>	649
Пулей В.І. <i>ПРАКТИКА ЗАПРОВАДЖЕННЯ КОНСТИТУЦІЙНОЇ СКАРГИ В УКРАЇНІ</i>	665
Солдатенко О.А., Байрак К.С. <i>ПРАКТИКА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ ЩОДО ПРОВЕДЕННЯ НЕГЛАСНИХ (СЛІДЧИХ) РОЗШУКОВИХ ДІЙ</i>	674
Федюк В.В. <i>ІНФОРМАЦІЙНИЙ СУВЕРЕНІТЕТ УКРАЇНИ ЯК ОБ'ЄКТ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОЇ ОХОРОНИ</i>	683
Цебенко С.Б., Андрушко С.В. <i>ЗАБОРОНА ДИСКРИМІНАЦІЇ У ПРАКТИЦІ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ</i>	696
Цибульник Н.Ю. <i>ПРАВОВА ХАРАКТЕРИСТИКА АДМІНІСТРАТИВНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ПОРУШЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА В СЕКТОРІ БЕЗПЕКИ</i>	706
Чорна В.Г., Кузьменко О.В., Кожура Л.О. <i>ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ФІНАНСОВОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ПОРУШЕННЯ ЕКОЛОГІЧНИХ НОРМАТИВІВ ОХОРОНИ ТВАРИННОГО СВІТУ</i>	717
Шульга Т.М., Жук О.І. <i>ОСОБЛИВОСТІ РЕГУЛЮВАННЯ ПОДАТКУ НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ У ФРАНЦІЇ ТА УКРАЇНІ: ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ</i>	728

СЕРІЯ «Педагогіка»

Ангелов Я.С. <i>ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ДОПОВНЕНОЇ РЕАЛЬНОСТІ В ЗВО ПРИ СТВОРЕННІ ЕЛЕКТРОННИХ ПІДРУЧНИКІВ</i>	745
---	-----

Антонець Н.Б. <i>ВНЕСОК СПИРИДОНА ЧЕРКАСЕНКА У СТАНОВЛЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРЕСИ</i>	761
Балла Л.В. <i>ОСОБЛИВОСТІ ДУХОВНО-МОРАЛЬНОГО ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ В ІНКЛЮЗИВНИХ ГРУПАХ ЗДО</i>	776
Бублик С.А., Крижанівська О.Ф., Оклієвич Л.І., Тірон М.П. <i>ВІДНОШЕННЯ СТУДЕНТІВ ДО РУХОВОЇ АКТИВНОСТІ ТА ЗАНЯТЬ ФІЗИЧНОЮ КУЛЬТУРОЮ</i>	785
Вівчаренко Т.І. <i>ПРОФЕСІЙНА ІДЕНТИЧНІСТЬ ЯК ЧИННИК СТАНОВЛЕННЯ ФАХІВЦЯ-МЕДИКА У ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ</i>	800
Гайович Г.В., Дишкант О.В., Бойко О.А., Бабійчук І.В., Романюк Н.М. <i>ВИКОРИСТАННЯ ДИСКУСІЙНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ У СФЕРІ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ</i>	811
Галатюк Ю.М., Галатюк М.Ю. <i>СИСТЕМНИЙ ПІДХІД ДО АНАЛІЗУ ТА ПРОЄКТУВАННЯ НАВЧАЛЬНО-ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ</i>	823
Глушаниця Н.В., Білоус Н.П., Войтович О. <i>ПЕРЕКЛАДАЦЬКІ ТРАНСФОРМАЦІЇ ЯК СПОСІБ АДЕКВАТНОГО ПЕРЕКЛАДУ ТЕКСТІВ ВІЙСЬКОВОЇ ТЕМАТИКИ</i>	836
Гоцинець І.Л. <i>КОНЦЕПТУАЛЬНІ ПІДХОДИ ДО ПРОЄКТУВАННЯ СУЧАСНОГО ЕЛЕКТРОННОГО ПІДРУЧНИКА З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ</i>	849
Драчук А.І., Антонюк А.Е., Романенко В.В., Драгунов Д.М., Рошчін І.Г. <i>УПРАВЛІННЯ ТА КОНТРОЛЬ ПІД ЧАС ПІДГОТОВКИ СПОРТСМЕНІВ</i>	861
Зубченко Л.В., Голик В.А. <i>ГЕНДЕРНИЙ ПІДХІД У ФІЗИЧНІЙ ПІДГОТОВЦІ ДІВЧАТ-КУРСАНТОК</i>	872
Каніболоцька О.А., Ваніна Г.В., Дейнега О.О. <i>ФОРМИ І МЕТОДИ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ (НА МАТЕРІАЛІ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ)</i>	885

Кузіна О.Т. <i>ДІАГНОСТИЧНІ МЕТОДИКИ ВИЯВЛЕННЯ РІВНЯ СФОРМОВАНOSTI ПІЗНАВАЛЬНОЇ АКТИВНОСТІ ДІТЕЙ ШОСТОГО РОКУ ЖИТТЯ</i>	898
Лебідь О.В., Саламацька О.Ю. <i>ВИКОРИСТАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ МЕРЕЖІ FACEBOOK ДЛЯ ПРОФЕСІЙНОГО СТАНОВЛЕННЯ МОЛОДИХ УКРАЇНСЬКИХ УЧЕНИХ У СИСТЕМІ НАУКА-ВИКЛАДАННЯ</i>	912
Лушпай Т.І., Якименко С.І. <i>КЛЮЧОВІ ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СИСТЕМИ ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ СТАРШИХ ДОШКІЛЬНИКІВ В УМОВАХ НУШ</i>	925
Любченко В.В., Каленська В.П. <i>ОСОБЛИВОСТІ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ОСВІТНЬОГО ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ</i>	936
Марчук О.О., Лавренюк А.Ю., Мельничук Л.Б., Пагута Т.І. <i>РЕАЛІЗАЦІЯ ПРИНЦИПІВ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВОЇ ГРАНТОВОЇ ПРОЄКТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ</i>	949
Мотика С.М. <i>МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ І ПРАКТИЧНА РОЗРОБКА ПРОФЕСІОГРАМИ ОФІЦЕРА-ПСИХОЛОГА ЯК ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ ЙОГО ПРОФЕСІЙНОЇ ГОТОВНОСТІ ДО ВИКОНАННЯ СВОЇХ ОBOB'ЯЗКІВ В БОЙОВИХ УМОВАХ</i>	960
Певсе А.А., Молнар Г.Т., Павлович Ю.П. <i>ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ПЕДАГОГА</i>	970
Рогоза В.В. <i>ЦІННІСНІ АСПЕКТИ STEM-ОСВІТИ</i>	981
Семеній Н.О., Панкратова В.П. <i>СУЧАСНІ ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ УПРАВЛІННЯ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ</i>	993
Станішовський А.С. <i>МОТИВИ ПРОФЕСІЙНОГО СТАНОВЛЕННЯ ОФІЦЕРА-2030</i>	1003
Станішовський А.С. <i>ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА ІГРОВОГО НАВЧАННЯ ІЗ ЗАГАЛЬНОВІЙСЬКОВИХ ДИСЦИПЛІН У ВВНЗ ЗА ПРАКТИКАМИ ПРОВІДНИХ КРАЇН СВІТУ</i>	1013

Станішовський А.С. 1023
МЕТОДИКА ВИКОРИСТАННЯ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОГО СУПРОВОДУ КУРСАНТІВ ВВНЗ В ПРОЦЕСІ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Стрельбицька С.М. 1032
МЕТОДИЧНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ НА ЗАСАДАХ КОМПЕТЕНТНІСНОГО ПІДХОДУ В КОНТЕКСТІ НУШ

Умрихіна О.С. 1046
РОЛЬ ХУДОЖНЬОЇ КУЛЬТУРИ У ФОРМУВАННІ ДУХОВНОГО ПОТЕНЦІАЛУ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МИСТЕЦЬКИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ

СЕРІЯ «Історія та археологія»

Poliakova L.I., Shkoda N.A., Krylova A.M. 1056
PECULIARITIES OF THE FORMATION OF THE LAND OWNERSHIP SYSTEM OF THE MENNONITES (BERDYANSK AND MELITOPOL UEZD, TAVRIYSKA GUBERNIA)

Антонюк О.С., Зінкін О.М. 1069
РОЛЬ РИМО-КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ В ПОЛЬСЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНО-ВИЗВОЛЬНОМУ ПОВСТАННІ 1863–1864 РР.

Баженов О.Л. 1079
РОЗРОБКА ТА ЗАСТОСУВАННЯ СУЧАСНИХ МЕТОДІВ ДОСЛІДЖЕННЯ АРХЕОЛОГІЧНИХ ОБ'ЄКТІВ

Дмитренко В.А. 1091
ПРАВОСЛАВНА ЦЕРКВА ТА ПАРАФІЯЛЬНЕ ДУХОВЕНСТВО РАНЬОМОДЕРНОЇ УКРАЇНИ У ПРАЦЯХ ГРЕГОРІ ФРІЗА ТА АЛЬФОНСА БРЮНІНГА

Журило Д.Ю., Міщенко М.М. 1102
КОРОТКА ІСТОРІЯ ЧАСОПИСУ «СТАЛЬ» В ТРИДЦЯТІ РОКИ ХХ СТОРІЧЧЯ

Кабачек В.В., Фрадкіна Н.В. 1116
ВНЕСОК СЕМЕНА ДЕМЕНТІЙОВИЧА СТРІЛЬБИЦЬКОГО В МУЗЕЙНИЦТВО ТА КУЛЬТУРУ ХАРКІВЩИНИ

Калініченко О.О., Акініна Т.Л., Сімоненко О.О. <i>МОРСЬКА БЕЗПЕКА УКРАЇНИ: ТОРПЕДНИЙ АСПЕКТ В СЕНСІ МОЖЛИВОСТЕЙ БОЙОВОГО ВИКОРИСТАННЯ СЕТ-72</i>	1130
Комиш С.В. <i>МІЖНАРОДНІ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО: ООН, ЄС, НАТО</i>	1144
Кучерепа М.М., Цецик Я.П. <i>БОРІТЬБА ОУН-УПА З ТОТАЛІТАРНИМИ РЕЖИМАМИ НА ВОЛИНІ У 1930-Х – 1950-Х РР.</i>	1155
Левандовська Л.М. <i>НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ ІВАНА ОКОЛОТА В ПЕРЕМИШЛЬСЬКИХ ОСВІТНІХ ЗАКЛАДАХ У ПЕРІОД ПОЧАТКУ 20-Х – ПЕРШОЇ ПОЛОВИНИ 40-Х РР. ХХ СТ.</i>	1164
Ліхолєтов Я.В. <i>ОСОБЛИВОСТІ ПАМ'ЯТКООХОРОННИХ ПРОЦЕСІВ НА ТЕРИТОРІЇ ХАРКІВЩИНИ (1991 – ПОЧАТОК 2000-Х РР.)</i>	1176
Любовець О.М., Цимбал І.В. <i>ІСТОРИЧНА ПОЛІТИКА РФ ЯК СКЛАДОВА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ВІЙНИ ПРОТИ УКРАЇНИ</i>	1187
Мельник Р.І. <i>НАУКОВІ КАДРИ ЛЬВІВСЬКОГО ПОЛІТЕХНІЧНОГО ІНСТИТУТУ У ПЕРШЕ ДЕСЯТИЛІТТЯ ПО ЗАКІНЧЕННІ ДРУГОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ: СТРУКТУРА ТА КІЛЬКІСНИЙ ВИМІР</i>	1199
Нестеренко В.А., Сідлецька О.М. <i>РОЗВИТОК ГЕОГРАФІЧНОГО КРАЄЗНАВСТВА НА ПОДІЛЛІ У 1920- 1930-ті РОКИ</i>	1210
Сліпецький О.С., Ісак Ю.І., Андрусак Я.Я. <i>РОЗВИТОК СИСТЕМИ АРХІВНИХ УСТАНОВ В ЯПОНІЇ ЯК СКЛАДОВОЇ ІСТОРИЧНОГО ПОСТУПУ КРАЇНИ</i>	1221
Темірова Н.Р. <i>ВИТОКИ ВЕЛИКОГО ЗЕМЛЕВОЛОДІННЯ У НАДДНІПРЯНСЬКІЙ УКРАЇНІ В НАУКОВІЙ КОНЦЕПЦІЇ МИХАЙЛА ГРУШЕВСЬКОГО</i>	1235

Терський С.В., Стасюк І.М. **1248**
ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ВІЙСЬКОВОЇ ЕЛІТИ У ПЛЕМЕН
ВОЛИНИ ТА СХІДНОГО ПРИКАРПАТТЯ НАПЕРЕДОДНІ ТА ЗА ДОБИ
ВЕЛИКОГО ПЕРЕСЕЛЕННЯ НАРОДІВ

Тимчук Л.І. **1259**
«...МЕЧ У РУКАХ БЕЗУМЦЯ»: ВИКОРИСТАННЯ ОСВІТИ
ДОРΟΣЛИХ ЯК ІНСТРУМЕНТУ РАДЯНСЬКОЇ ПРОПАГАНДИ В
УКРАЇНІ 20-Х РОКІВ ХХ СТОЛІТТЯ

СЕРІЯ «Механізми державного управління»

Гринчук Н.М. **1272**
РОЗВИТОК ТЕРИТОРІЙ ТА РОЛЬ САМОВРЯДНИХ
ОРГАНІЗАЦІЙ У ВИРІШЕННІ АКТУАЛЬНИХ ПРОБЛЕМ
ГРОМАД В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ

УДК 371.3:811.161.2 П – 68

[https://doi.org/10.52058/2786-6300-2023-12\(18\)-970-980](https://doi.org/10.52058/2786-6300-2023-12(18)-970-980)

Певсе Андрея Андріївна кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри філології, Закарпатський угорський інститут імені Ференца Ракоці II, площа Кошута, 6, м. Берегове, 90202, <https://orcid.org/0000-0002-0564-2307>

Молнар Грета Тіборівна доктор філософії, викладач Фахового коледжу, Закарпатський угорський інститут імені Ференца Ракоці II, вул. Лева, 30, м. Берегове, 90202, <https://orcid.org/0000-0002-4061-4213>

Павлович Юдіта Павлівна кандидат педагогічних наук, доцент кафедри філології, Закарпатський угорський інститут імені Ференца Ракоці II, площа Кошута, 6, м. Берегове, 90202, <https://orcid.org/0000-0002-9705-3381>

ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ПЕДАГОГА

Анотація. У сучасній освіті, яка проходить інформатизацію, важливу роль відіграє використання інформаційних технологій на уроках української мови. Отже, це неможливо досягти, якщо вчитель-словесник не має відповідних знань і вміння впевнено користуватися інформаційними технологіями. Сучасній освіті потрібен філолог, який готовий удосконалювати свої знання протягом усього життя. І в сучасному світі, і в сучасній освіті, яка швидко розвивається, важливо завжди бути поінформованим, підготовленим і готовим до змін. Це може статися лише в тому випадку, якщо ми будемо відкриті до сучасного технологічного прогресу. Це не що інше, як оволодіння та використання можливостей, які надають інформаційні технології.

Мета статті – обґрунтувати перспективи використання інформаційних технологій на уроках української мови. Дослідження використання інформаційних технологій в освіті включає як теоретичні, так і емпіричні методи.

У статті звертаємо увагу на те, що у сучасному диджиталізованому світі і педагог має навчити учнів добувати інформацію і аналізувати її, розвивати вміння роботи з інформаційними технологіями, що формує навички, які знадобляться їм у житті, незалежно від обраної професії.

Проведено дослідження щодо використання ІКТ у навчальному процесі вчителями-словесниками української мови в Закарпатській області, на основі якого встановлено, що всі опитувані використовують засоби інформаційно-

комунікаційних технологій у педагогічній діяльності; більшість кабінетів філологів оснащені комп'ютерами та іншими технічними засобами; майже половина педагогів використовує ІКТ під час викладання нового матеріалу. Як відомо, потрібна не тільки наявність технічних засобів та базові навички роботи з комп'ютером, а важливим фактором має бути і підтримка на рівні керівництва. Визначено, що в майже у всіх загальноосвітніх навчальних закладах адміністрація школи заохочує вчителів до використання інформаційно-комунікаційних технологій. Отримані результати свідчать про те, що опитувані вчителі-словесники вважають доцільним використання ІКТ у своїй професійній діяльності, а також вдосконалюють свою інформаційну культуру, урізноманітнюють свої уроки.

Ми дійшли висновку, що з використанням інформаційних технологій вивчення мови є ефективним завдяки комплексному застосуванню новітніх інноваційних технологій. Розширюються можливості застосування диференційованого підходу в навчанні, здійснюються міжпредметні зв'язки, завдяки чому розширюється кругозір учнів, підвищується рівень їх культурної освіченості, розвиваються творчі здібності.

Ключові слова: педагог, урок, інформаційні технології, інформаційна культура, навчальні заклади

Pevse Andreia Andrijivna Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Philology, Ferenc Rakoczi II Transcarpathian Hungarian College of Higher Education, Kossuth square, 6, Beregszasz, <https://orcid.org/0000-0002-0564-2307>

Molnar Hreta Tiborivna PhD, teacher of the Vocational College of the Ferenc Rakoczi II Transcarpathian Hungarian College of Higher Education, Leva St., 30, Beregszasz, <https://orcid.org/0000-0002-4061-4213>

Pavlovych Yudita Pavlivna Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor of the Department of Philology, Ferenc Rakoczi II Transcarpathian Hungarian College of Higher Education, Kossuth square, 6, Beregszasz, <https://orcid.org/0000-0002-9705-3381>

USE OF INFORMATION TECHNOLOGIES IN THE PROFESSIONAL ACTIVITIES OF A TEACHER

Abstract. In modern education, which is undergoing informatization, an important role is played by the successful use of information technologies in Ukrainian language lessons. Therefore, this cannot be achieved if the teacher-student

does not have the appropriate knowledge and ability to confidently use information technologies. Modern education needs a philologist who is ready to improve his knowledge throughout his life. Both in today's world and in today's rapidly evolving education, it is important to always be informed, prepared and ready for change. This can only happen if we are open to the technological progress of today. This is nothing less than mastering and using the opportunities offered by information technology. The **purpose** of the article is to substantiate the prospects of using information technologies in Ukrainian language lessons. **Methods.** The study of the use of information technology in education includes both theoretical and empirical methods. **Results.** The study on the use of ICT in the educational process by teachers of Ukrainian language in the Zakarpattia region has been conducted, on the basis of which it has been established that all respondents use information and communication technologies in their pedagogical activities, most of the philologists' classrooms are equipped with computers and other technical means, almost half of the teachers use ICT when teaching new material. It is known that not only the availability of technical means and basic computer skills are required, but support at the level of management should also be an important factor. It has been determined that in almost all secondary schools, school administrators encourage teachers to use information and communication technologies. The results obtained indicate that the surveyed language teachers consider it expedient to use ICT in their professional activities, as well as to improve their information culture and diversify their lessons. In the article, we draw attention to the fact that in today's digitalized world, the teacher must also teach students to obtain information and analyze it, develop the ability to work with information technologies, which forms skills that they will need in life, regardless of the chosen profession. **Conclusions.** With the use of information technologies, language learning is effective thanks to the complex application of the latest innovative technologies. The possibilities of applying a differentiated approach in education are expanding, interdisciplinary connections are being made, thanks to which the students' horizons are expanding, the level of their cultural education is increasing, and creative abilities are developing.

Keywords: teacher, lesson, information technologies, information culture, schools

Постановка проблеми. Сучасна освіта потребує філолога, який готовий вдосконалювати своє знання упродовж життя. Як у сучасному світі, так і в сучасній освіті, яка швидко розвивається, важливо бути завжди поінформованим, підготовленим та готовим до змін. Це може статися лише в тому випадку, якщо ми відкриті для технічного прогресу сьогодення. Це не менше, ніж освоєння та використання можливостей, які пропонує інформаційна технологія. Завдяки постійному засвоєнню та використанню

цих технологій розвивається наша інформаційна культура. І цю культуру потрібно постійно розвивати, формувати за допомогою різних методів. Учитель має завжди використовувати на уроках найефективніші методи для результативної праці.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Використання інформаційних технологій в освіті зацікавила багатьох науковців і розглядається в ротах М. Жалдака, М. Вайнтрауба, Л. Макаренка, Л. Лавриненко та інших. У своїх роботах звертають увагу на впровадження засобів інформаційних технологій в освітній процес.

Мета і завдання статті. Уміння здійснювати професійну діяльність вчителя-словесника на уроках української мови без використання інформаційних технологій не обійдеться. А для того, щоб учитель володів такими знаннями, важливу роль під час його навчання має відігравати розвиток та оволодіння використанням інформаційних технологій. У статті звертаємо увагу, що у сучасному диджиталізованому світі і педагог має навчити учнів добувати інформацію і аналізувати її, розвивати вміння роботи з інформаційними технологіями. Завданням даної роботи є визначити якими інформаційними технологіями може працювати учитель-словесник на уроках української мови. Завдяки опитуванню вчителів-словесників ми переконалися в тому, що вчителі вважають доцільним використання інформаційно-комунікаційних технологій у своїй професійній діяльності.

Виклад основного матеріалу. Маємо зазначити, що сучасні реалії, пов'язані з глобальною інформатизацією суспільства, швидкий розвиток та використання сучасних інформаційних технологій призводить до постійних змін у вищій освіті, завдяки цьому – і у підготовці здобувачів освіти філологічних спеціальностей. Ставлять перед майбутніми філологами нові вимоги, щодо рівня їх підготовки та професійних навичок.

Більшість уваги приділяється якості знань інформаційних технологій у конкретній галузі та формуванню інформаційної культури [1].

Крім того, сучасні технології дозволяють вчителям ефективно використовувати інструменти оцінювання та аналізу навчального процесу. Наприклад, за допомогою спеціальних програм можна відстежувати успішність учнів та аналізувати їхні досягнення в різних аспектах. Такий підхід дозволяє вчителю швидко та ефективно виявляти проблемні моменти в навчальному процесі та вчасно реагувати на них.

Використання засобів інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) не лише для вивчення інформатичних дисциплін, але й гуманітарних, соціально-економічних, професійних та практичних підготовок, пов'язаних з майбутньою спеціальністю, підвищує ефективність навчального процесу.

До інформаційно-комунікаційних технологій належать усі ІТ-інструменти, програми та послуги, які включені та використовуються в процесі викладання чи навчання. Основним принципом є, що їх застосування має бути не лише метою навчання, а й засобом. Інформаційно-комунікаційні технології змінюють педагогічне середовище.

Маємо зазначити, що для впровадження інформаційно-комунікаційних технологій мають бути деякі умови: інноваційні починання, підтримка на рівні керівництва, творчі вчителі з інформаційно-комунікаційною компетентністю, базові навички роботи з комп'ютером, забезпечення факторів навколишнього середовища, технічні засоби (ноутбук, інтерактивна дошка, проектор тощо).

У Державному стандарті визначені ключові компетентності, які формуються під час здобуття повної загальної середньої освіти, а саме:

- Вільне володіння державною мовою;
- здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами;
- математична компетентність;
- компетентності у галузі природничих наук;
- інноваційність;
- екологічна компетентність;
- інформаційно-комунікаційна компетентність;
- навчання впродовж життя;
- громадянські та соціальні компетентності;
- культурна компетентність;
- підприємливість і фінансова грамотність [2].

Формування інформаційно-комунікаційної компетентності необхідно кожній сучасній людині для успішної життєдіяльності.

Оволодіння інформаційно-комунікаційною компетентністю є важливим етапом формування особистості учня, оскільки вона дозволяє забезпечити ефективність навчального процесу, здатність до самостійного здобуття та представлення знань, організаційні вміння та стратегії засвоєння навчального матеріалу [2].

Отже, інформаційна компетентність є ключовою умінням в різних сферах життя, включаючи освіту, науку та суспільство загалом. Вона допомагає бути більш самостійними та критичними відносно інформації, яку зустрічають у повсякденному житті і дозволяє їм бути більш ефективними та продуктивними у своїх професійних та особистих зусиллях.

Оскільки з'являється все більше можливостей для застосування інформаційних технологій в повсякденному житті, у навчанні та дозвіллі, необхідними навичками є: пошук, збір та обробка електронної інформації, а також систематичне використання відповідних допоміжних засобів (презентацій,

графіків, таблиць, карт) для створення, представлення чи інтерпретації складної інформації, навички доступу та пошуку в Інтернеті, а також в Інтернет-сервісах, наприклад використання дискусійних форумів та електронної пошти, використання інформаційно-комунікаційних технологій для творчості та інновацій у різних контекстах вдома, або у школі.

І в Національній доктрині розвитку освіти зазначено, що основною метою розвитку освіти є впровадження сучасних інформаційно-комунікаційних технологій, які забезпечують подальший розвиток освітнього процесу, ефективність та доступність освіти, підготовку підростаючого покоління до життя в інформаційному суспільстві. Держава забезпечить і підтримує використання інформаційних технологій в освітньому процесі, тобто інформатизацію освіти. Підтримує забезпечення навчальних закладів комп'ютерами, сучасними засобами навчання та створення глобальних інформаційно-освітніх мереж; забезпечує розвиток комплексної системи моніторингу якості освіти на всіх рівнях [3].

Як уже зазначалося, вчителі-словесники також відіграють велику роль у впровадженні і застосуванні інформаційно-комунікаційних технологій, що не можливо без формування інформаційної компетентності та культури.

Володіння інформаційною культурою в сучасному суспільстві вкрай необхідно для вчителя. Завдання педагога полягає в тому, щоб підготувати своїх вихованців до викликів життя, що включає підготовленість. І ця підготовленість включає багато речей, але, перш за все, не відставати від інновацій. Ми знаємо, що це не можливо без інформаційної культури.

Сучасний педагог має вміти працювати з сучасними інформаційними технологіями і використовувати у навчальному процесі, як наприклад:

- навігація та пошукова робота в онлайн-мережі для освітнього процесу;
- використовувати можливості Інтернету для підготовки до уроків;
- знати основні програми документування текстів;
- розробляти різні програмні продукти;
- застосовувати електронні програмні засоби в освітньому процесі;
- створювати навчальні слайди і демонструвати презентацію на уроці;
- використовувати електронні підручники на уроках;
- розробляти завдання різних типів для самостійного опрацювання учнями та тестові завдання з використанням комп'ютерних програм;
- проводити комп'ютерне тестування з учнями;
- за допомогою інформаційних технологій розробляти різні проекти в освітньому процесі;
- підвищувати свою кваліфікацію дистанційно за допомогою онлайн-платформ;

➤ на уроках мови для покращення словникового запасу використовувати мовні портали.

Оскільки, вже у більшість школах України педагоги мають можливість проводити уроки у комп'ютерних класах, мають можливість урізноманітнити уроки української мови. Використання комп'ютерних технологій вносить значні зміни в освітній процес. Зокрема, змінюється діяльність вчителя, що позитивно впливає на особистість учня. Під час мовних уроків більшість учителів використовують різні словники, для ефективнішого вивчення даної мови. Але, де є можливість проводити уроки з комп'ютерами, за допомогою різних сторінок-перекладачів урок цікавіший і більш результативний.

Застосування засобів інформаційно-комунікаційних технологій під час вивчення не лише дисциплін інформатичного циклу, але й гуманітарної та соціально-економічної, професійної та практичної підготовки, орієнтованих на майбутню спеціальність, підвищує ефективність навчального процесу в плані оволодіння загальними методами пізнання і стратегією засвоєння навчального матеріалу, самостійного вибору режиму навчальної діяльності, організаційних форм і методів навчання [4, с.131].

За допомогою різних інструментів учні вчаться здобувати та передавати інформацію, а також розвивають свої навички та знання. Таким чином ми можемо більш успішно залучити їх до уроку за допомогою цих інструментів. Учні можуть допомогти і у підготовці, наприклад, якщо ми призначимо відповідальних людей, скажімо, за проектор, то цей учень повинен вмикати проектор перед кожним уроком. Таким чином він вчиться працювати з цими інструментами та отримує уявлення про використання ІКТ. Учні також можна залучити до уроку, якщо ми дамо їм самостійні завдання, які вони можуть підготувати за допомогою якогось інформаційно-технічного засобу. Дослідницькі роботи також можна давати їм як домашнє завдання, пов'язане з інструментами ІКТ, оскільки вони зазвичай використовують Інтернет для пошуку інформації, і більшість із них не користується бібліотекою, тому вони можуть ознайомитися з перевагами різних пошукових порталів. Ці завдання можна виконувати навіть у парах чи малих групах.

Завдяки різноманітним мовним інформаційним програмам учні можуть покращити свій словниковий запас і мовні навички, що мотивує їх у майбутньому розвивати свою мовну культуру.

Ми проводили дослідження щодо використання ІКТ у навчальному процесі вчителями-словесниками української мови. У дослідженні взяли участь 25 філологів з 25-ти закладів загальної освіти Закарпаття. Респонденти були поділені на вікові категорії (див. рис. 1):

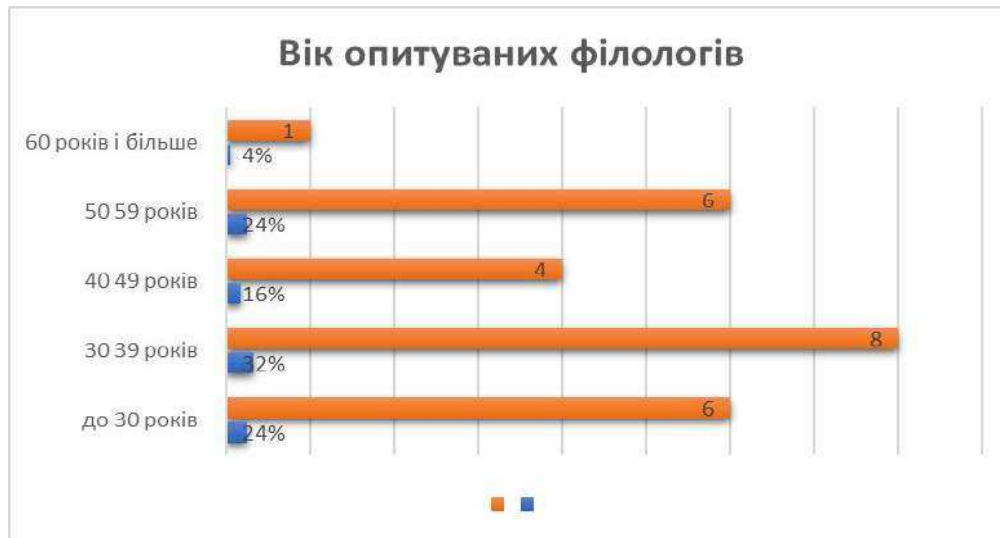

Рис. 1. Вікові категорії опитуваних філологів

За допомогою анкетного опитування ми отримали позитивні результати.

На питання «чи використовують засоби інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) у педагогічній діяльності», всі відмітили *так*.

Треба було вказати, які обладнання має школа для впровадження ІКТ в освітній процес (див. рис. 2). За результатами бачимо, що: 96 % шкіл мають комп'ютер; 88 % – принтер; 72 % – сканер; 40 % – сенсорну дошку; 100 % – інтернет; 96 % – проектор.

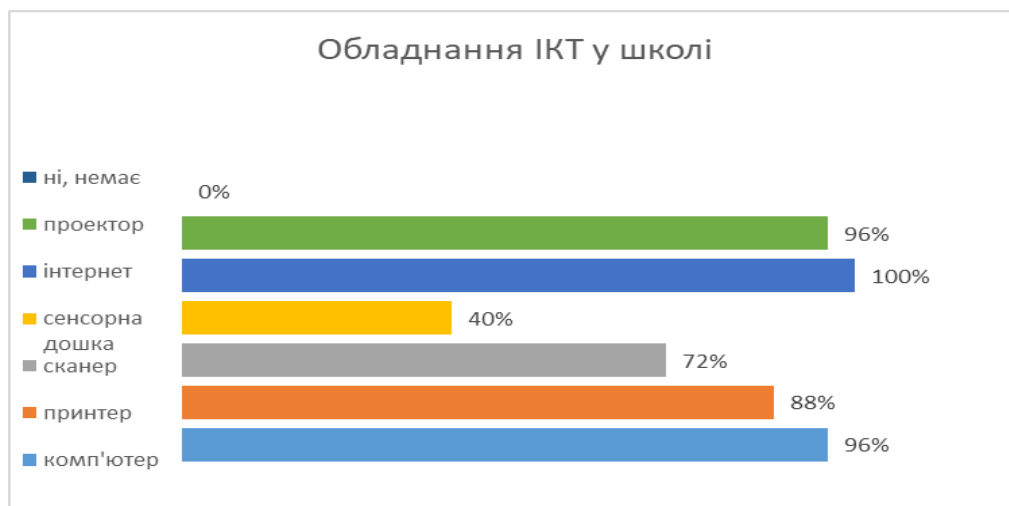

Рис. 2. Які обладнання має школа для впровадження ІКТ в освітній процес

На питання, що які обладнання наявні у кабінеті філолога, були відповіді (див. рис. 3): 76 % мають комп'ютер у своєму кабінеті; 36 % – принтер, 32% – сканер, 32 % – сенсорну дошку, 64% – інтернет, 36 % – проектор, 24% не мають нічого.

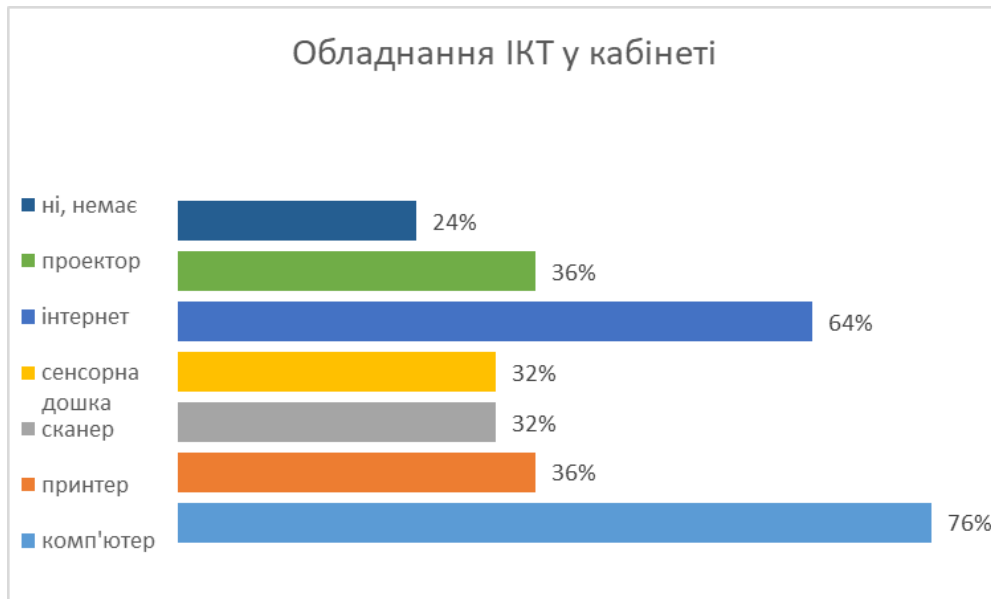

Рис. 3. Обладнання ІКТ, які наявні у кабінеті філолога

Відповіді на питання, коли використовують ІКТ на уроці, розділилися таким чином (див. рис. 4): 48 % використовують під час викладання нового матеріалу; 28 % – як засіб визначення рівня навчальних досягнень учнів; 20 % – як засіб моніторингу навчального процесу; 16 % – при закріпленні навчального матеріалу; 40 % – при самостійних роботах; 48 % притренувань конкретних здібностей учнів (увага, пам'ять, мислення тощо).

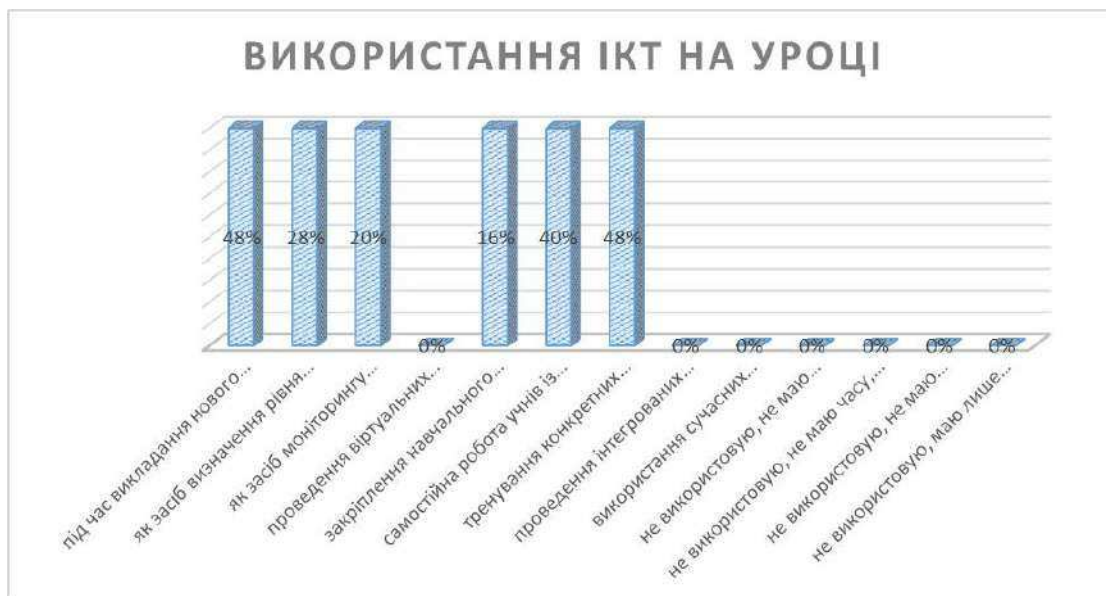

Рис. 4. Використання ІКТ на різних етапах уроку

Маємо зазначити, що для впровадження інформаційно-комунікаційних технологій мають бути деякі умови: не тільки як інноваційні починання, базові

навички роботи з комп'ютером, технічні засоби (ноутбук, інтерактивна дошка, проектор тощо) а й має бути і підтримка на рівні керівництва.

Наступна діаграма і показує, що у більшість школах (88 %) адміністрація школи заохочує вчителів до використання інформаційно-комунікаційних технологій (див. рис. 5).

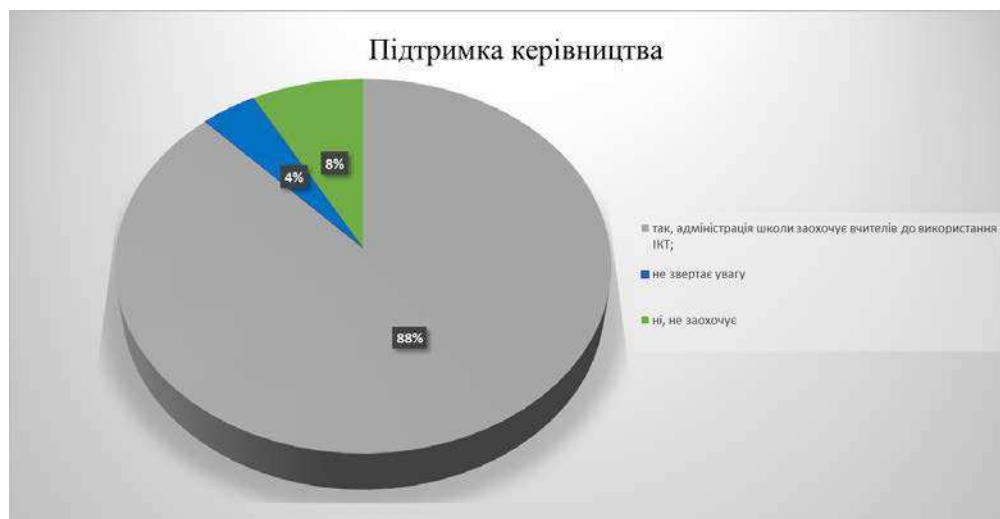

Рис. 5. Підтримка на рівні керівництва

Отримані результати обробки анкет свідчать про те, що вчителі-словесники, які взяли участь в опитуванні, вважають доцільним використання інформаційно-комунікаційних технологій у своїй професійній діяльності, і щоб могли впровадити, більшість самі вдосконалюють свою інформаційну культуру, урізноманітнюючи цим уроки.

М. Жалдак зауважує, що при роботі з автоматизованими інформаційно-комунікаційними системами людина не може отримати тих відчуттів, емоцій, знань, які вона отримує при вивченні і осмисленні явищ природи, спілкуванні з людьми, тваринами, з оточуючого світу, через всеможливі прояви реального життя, яке відіграє головну роль у вихованні і розвитку особистості [5].

Висновки. У підсумку, сучасні технології в педагогічній науці є важливим інструментом для підвищення якості навчання та розробки нових методик та підходів до навчання. Вони дозволяють створювати більш ефективні та цікаві уроки, забезпечуючи більш глибоке засвоєння матеріалу учням. Крім того, використання інформаційних технологій дозволяє здійснювати навчання на віддаленій основі, що стає особливо актуальним.

Література:

1. Певсе А.А. Формування інформаційної культури майбутніх філологів у процесі професійної підготовки: Автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04 / ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький держ. педагогічний ун-т ім. Григорія Сковороди». - Переяслав, 2021. – 23 с.

2. Постанова Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1392 "Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти" [Електронний ресурс]. – режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/ru/1392-2011-%D0%BF>

3. Національна доктрина розвитку освіти // Указ Президента України № 347/2002 від 17.04.02 року. [Електронний ресурс]. – режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/347/2002#Text>

4. Певсе А. А., Макаренко Л. Л., Орос І. Н. „Особливості інформатизації освіти в системі неперервної освіти”. Неперервна освіта в соціокультурних вимірах: колективна монографія / Н. Г. Ничкало (голова); за наук. ред. д. пед. н. В. М. Слабка / Мін-во освіти і науки, Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова; кафедра освіти дорослих. Київ: Видавничий дім «Гельветика», 2018. С.128-142 <https://dspace.kmf.uz.ua/jspui/handle/123456789/539>

5. Жалдак М.І. “Основи інформаційної культури вчителя” // Використання інформаційної технології в навчальному процесі. Зб. наукових робіт – Київ. КДПІ ім. О.М. Горького. 1990. – С. 3-24.

References:

1. Pevse A.A. Formuvannja informacijnoji kuljтуры majbutnikh filologhiv u procesi profesijnoji pidghotovky [Formation of information culture of future philologists in the process of professional training]: Avtoref. dys. ... kand. ped. nauk: 13.00.04 / DVNZ «Perejaslav-Khmeljnyckyj derzh. pedaghoghichnyj un-t im. Ghryghorija Skovorody». - Perejaslav, 2021. – 23 s. [in Ukrainian]

2. Postanova Kabinetu Ministriv Ukrajiny vid 23 lystopada 2011 r. 1392 «Pro zatverdzhennja Derzhavnogho standartu bazovoji i povnoji zaghaljnoji serednjoji osvity» [Decree of the Cabinet of Ministers of Ukraine of November 23, 2011 No. 1392 "On approval of the State standard of basic and comprehensive general secondary education] Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/ru/1392-2011-%D0%BF> [in Ukrainian]

3. Nacionaljna doktryna rozvytku osvity // Ukaz Prezydenta Ukrajiny // 347/2002 vid 17.04.02 roku [National doctrine of education development // Decree of the President of Ukraine No. 347/2002 dated 04.17.02]. [in Ukrainian]

4. Pevse A.A., Makarenko L. L., Oros I. N. "Features of informatisation of education in the system of continuing education". Continuing education in socio-cultural dimensions: a collective monograph / N. Nychkalo (chairman); under the scientific editorship of Doctor of Pedagogical Sciences V. M. Slabka. Slabka / Ministry of Education and Science, National Pedagogical Dragomanov University; Department of Adult Education. Kyiv: Helvetica Publishing House, 2018. С.128-142 <https://dspace.kmf.uz.ua/jspui/handle/123456789/539> [in Ukrainian]

5. Zhaldak M.I. Fundamentals of teacher's information culture // The use of information technology in the educational process. Collection of scientific works. Kyiv, Ukraine. Gorky KDPI. 1990. - С. 3-24. [in Ukrainian]

Журнал
«Актуальні питання у
сучасній науці»

(Серія «Педагогіка», Серія «Право», Серія Економіка»,
Серія «Державне управління», Серія «Техніка»,
Серія «Історія та археологія»)

Випуск № 12(18) 2023

Видавець:
ФОП Жукова Ірина Віталіївна Свідоцтво серія ДК №7425 від 09.08.2021 р.,
02217, м. Київ, пр. Маяковського Володимира, буд. 4-В, кВ. 10